

MÉLYVÍZBEN

Etel hiába meresztette szemét a tavaszi éjszakába, semmit sem látott. Három fülketársa órák óta aludt, de ő csak fészkelődött az ülésen, a feje is zúgott a zakatolás egyhangúságától.

Szülei mindenáron azt akarták, hogy az ő nyomdokaikba lépjen. Két évvel az érettségi előtt legalább heti egy alkalommal – általában szombaton – végig kellett hallgatni az ügyvédi hivatás szépségeiről tartott ömlengéseket. Igaz, eleinte érdeklődve figyelte a sokszor krimibe illő történeteket, de később, amikor látta, hogy a saját gondjairól hiába beszél, süket fülekről pattannak el, a szombat estékkel együtt az ügyvédséget is megutálta.

Az anyja szentelt volna némi figyelmet a problémáira, főleg fésülködés közben, ám Etel olyankor panaszkodott, amikor az apja is ott ült, aki egy „badarság” felkiáltással elsüllyesztette a témát. Villanyoltás után pedig Kopor Ferenc suttogva és akkurátusan oktatta ki a feleségét a modern gyermeknevelés módszereiről, hogy fölösleges Etel apró jajgatásaira ugrani, hisz ez a kamaszkorral jár. Várjanak, amíg ő maga talál megoldást. A tárgyalóteremben képzeletben magát, gondolta Bella, és megfordult. Már csak az hiányzik, hogy az ágyra állva szónokoljon.

– Különben is, minden az ölébe hull, tanuljon, másképp még gépíró is lesz belőle a törvényszéken! – toldotta hozzá.

Etel a békesség kedvéért továbbra is a jog teknőspáncélja alá bújva bólogatott a szülői óhaj felé. Ennek ellenére alig dughatta szabadjára a fejét. Rövid pórázon nyüszített, csupán barátnői társaságában mehetett el. Persze ezek sem lehettek *akárik*.

Érettségi után mégis a jogra felvételizett. Jó kis kirándulásnak tekintette az egészet, és mivel tudta, hogy fél százalék esélye sincs, teljesen felszabadultan utazott el. Szülei ezt az abszolút tudásból fakadó önbizalomnak könyvelték el, és nyakig merülve lubickoltak a várható siker körül.

Etel nyíltan nem dacolhatott szülei akaratával, gyenge volt ahhoz, hogy más könyvet is a kezébe vegyen, mint ami a felvételihez szükséges. Ha valamilyen csoda folytán azt mondják neki, hogy, kislányom, légy, ami akarsz, csak toporgott volna a lehetőséggel a markában. A hermetikusan zárt családi szentélybe semmilyen más szakma nem szivároghatott be. Ezt úgy bosszulhatta meg, ha felvételizik, és siralmas eredménnyel kibukik. Tökéletesen sikerült. Családi világomás, szülei teljes hónapig kerülgették egymást, alig szóltak, épp, hogy gyászruhát nem öltöttek.

Következő évben két héttel a vizsgák előtt sárgaságot kapott, újabb tragédia.

És hirtelen rádöbbsent, hogy ez milyen kényelmes életmód. Naphosszat ténferegphet otthon, olvashat, rajzolhat, esetleg telekonferenciázhat a barátnőivel, és mindezért *cserébe* évente felvételizik a jogra.

Hogy el ne felejtse minden, napi két órára néha elővette a tankönyveket.

Harmadszorra sem sikerült, és az apja először mondta, hogy kezdi szégyellni magát a kollégái előtt.

– Minek kürtölted szét, hogy ügyvéd leszek! – vágta oda Etel, és Kopor Ferencnek szétporladt az ereje a meglepetéstől.

Mert bíztam benned, akarta mondani, mert neked muszáj, de inkább lehuppant a fotelba, és intett Etelnek, hogy menjen ki.

Az elkövetkező évben még ennyit sem nyomorgott a könyvek fölött. Félt, hogy ha csúnyán leég, az apja megelégteli a vizsga-kabarékat és beülteti valami irodába. Megoldásként a beiratkozás utolsó napjára érkezett, és otthon hagyta az érettségi diplomáját.

A család önkívületben téblábolt. Te vagy a legszerencsétlenebb a világon, suttogták a szülei. Egyébként biztos bejutott volna, vigasztalódtak. Önmagukat okolták, nekik kellett volna összegyűjteni az iratokat, hisz leányuk agyonhajszolta magát a tanulással, és nem csoda, ha kihagyott az agya. Az apja kijelentette, hogy még egy lehetőséget kap.

A vizsgaidőszak közeledtével Etel egyre többet töprengett saját sorsán. Barátnői, osztálytársnői már mind-

annyian elrendezték a jövőjüket, ő pedig naphosszat otthon ül, és boldog, ha becsaphatja az ősoket.

Ezt az utolsó próbálkozást formaságnak tekintette, szinte számolta a napokat, mint a leszerelés előtt álló katonák. Még átlag ötöst sem írt, ám otthon megtoldotta három ponttal a jegyét, hogy enyhítsen valamit az összecsaládi siralomházon. Irtózott szülei félholt tekintetétől és alvajárásától.

Egy hét alatt enyhült a hangulat, és az apja elé állt, hogy pincér akar lenni. Segítsen, helyezze el valamelyik jobb vendéglőben, mert ott legalább többet kereshet. Kopor Ferenc szerencséjére ült.

– Nézd, kislányom – kezdte el alig hallhatóan, miután pár pillanatra lehunyta a szemét –, te még mindig túlfeszített idegállapotban vagy, nem tudsz reálisan gondolkodni. Pihenj pár napot, ha úgy gondolod, utazz el valahova a közelbe, aztán újra megbeszéljük.

– Nem!

– Megbolondultál?! – ugrott fel. – Egy Kopor Etelka nem hajbókolhat az asztalok között!... Mit szólnának az emberek?... Szemembe röhögnének!... Majd keresünk valami jobb helyet, esetleg a törvényszéken, az irodában, ha kedved tartja, de szólok a barátaimnak is, biztosan segítenek. Természetesen olyan állásba, ahonnan idővel följebb léphetsz... Talán elvégezheted az egyetemet esti tagozaton vagy látogatás nélkül... Rajtad múlik.

– Azt kijelentem előre, hogy irodába nem ülök be!

– Jól van, jól van – csitította –, majd találunk valami megfelelőt, de értsél meg te is engem, hogy nem lehetsz pincér. Nem lehetsz a család fekete báránya!

– Helyesbíték! A család második fekete báránya – sziszegte gúnyosan. – Elfelejtetted volna, hogy az öcséd targoncás a konzervgyárban?

Kopor Ferencnek izzadt a homloka, és először érezte magát kínosan Etel előtt. Legszívesebben pofon vágta volna, hogy véget vessen ennek az értelmetlen vitának. És megőrizze apai tekintélyét.

– Különben is. Te hajszoltál felvételizni, mintha az életedet tetted volna rá, hogy a lányodból jogászt faragsz. Máshova esetleg bejutok simán!

– Menj ki, légy szíves – mondta halkán, és az ablak felé fordult, hogy elrejtse remegő ajkait. – De hol csúszott ki, hol csúszott ki, ismételte gépiesen, hangsúlytalanul.

Végül tíznapi veszekedés, sírás, csapkodás és kitagadással való fenyegetést követően szülei beletörődtek. És megpróbálták *kidolgozni* a titkolózás lehetőségeit.

Decemberre az apja elintézte, hogy alkalmazzák a Fenyőerdő szálloda vendéglőjébe kiségitőnek, azzal az ígérettel, hogy majd kap képesítést. Etel ujjongva ugrott a nyakába.

– Ha kérdeznek a barátaink, mondd azt, hogy az idegenforgalomban dolgozol – oktatta ki az apja. – Ami tulajdonképpen igaz is. Sok ott a külföldi csoport.

Felszabadultnak érezte magát, elhatározta, hogy ennyi sorvadás után habzsolni fogja az életet, élvezni a fiatalágát. Nem kell majd pénzt kunyerálnia otthon, és első adandó alkalommal albérletbe költözik. Mert csodálatos az élet egy olyan környezetben, ahol mindenki elhallgat, ha a másik beszél, ahol ő is felnőtt, bátorítják, megveregetik a vállát, viccelődnek.

A kollégák tehát hamar megszerették, mert ügyesen mozgott, sokat nevetett, és mert jól körül akarták bástyázni magukat Etellel. Az a bizonyos vaj a fejükön bármikor megoldható, és akkor az ügyvéd apuci szinte ingyen és kötelességből fog az ő barikádjukra állni. Csodálkoztak, hogy Etel szégyellte apja pozícióját. Rettegett, hogy a legártatlanabb célzásra is a többiek rárontanak, hogy akkor mi a fenét keres itt, bújjon az apja mellé küldöncnek, és akkor elveszíti a szabadságát. Inkább, érzelmei ellenére, mindent megtagadott, ami a szülői házhoz kötötte volna.

Alig egy hónapja dolgozott, amikor Guszti, a főnöke zárás után fölvitte a szálloda egyik szobájába. A pincéernők már rég szóltak neki, hogy erre előbb-utóbb sor kerül, de ne törődjék vele, mert ezen mindenki átesett, kivéve a főpincér lányát. Két napig mégis félt, aztán morzsánszerűen megnyugtatta önmagát, hogy még senki sem halt bele. Türelmesen várt a sorára.

Szótlanul lépegettek a folyosón. Itál, zene előkészítve. Guszti meglepődve figyelte, hogy amíg ő bezárta az

ajtót, Etel vetkőzni kezdett, majd ledobta magát az ágyra, és bejelentette, hogy még szűz.

A vonat megállt egy nagyobb állomáson. Lassan színesedni kezdett az égbolt. Az állomásfőnök nagyot ásított a peronon. Etel nekinyomta homlokát az ablaküvegnek, és behunyta a szemét.

Zolival a szilveszteri bulin ismerkedett meg, egy közös barátjuknál. Táncoltak néhányszor, de nem foglalkozott vele különösebben, mert igyekezett mindenkivel egyformán barátkozni.

Vigyázott, nehogy valamelyik fiúnak többet nyújtson a megengedettnél és elkapassa. Báلكirálynőként osztotta a kegyeit, aki egyébként jégkastélyban lakik, és csupán véres küzdelmek árán lehet feljutni a kétezer lépcsőfokon. Etel félt a szerelemtől, a kötöttségtől, úgy érezte, legalább két évig képtelen behozni a hátrányát a többiekkel szemben.

– Csak január közepén fedezték fel egymást, amikor összefutottak az utcán és beültek a legközelebbi cukrászdába. Etel azonnal döntött, hogy rácsimpaszkodik Zolira. Most azért is felrúgja a terveit, hogy senkihez sem kötődik. Ez is a *habzsolás* egyik formája lesz. Mert aztán a barátai hamarosan „közös nőnek” tekintik, akinek alig kell udvarolni, mielőtt ágyba dugják.

Zoli kellékes volt a színháznál. Imponált neki a fiú csendes, magabiztos viselkedése, hogy titkolta az érzelmeit, szerette árnyalt, de kegyetlenül döfködő humorát.

Már három hete sodródtak, ám Zoli egy szóval sem célzott rá, hogy valamelyest is vonzódik Etelhez, mert undorodott a romantikus megnyilvánulásoktól. Etel viszont kicserélődött. Anyáskodva, Zoli kedvét hajszolva tapadt rá. Ez most NAGY SZERELEM, gondolta.

Zoli mesélt a kulisszatitkokról, a színészek magánéletéről. Etel igyekezett alkalmazkodni hozzá, nehogy elveszítse. Túl sok nő között forgolódott. Társaságban került a főszerepet, kevesebbet harsányoskodott, a férfiakat szinte elűzte maga mellől.

Éjjelente olvasott, mert érezte lemaradását Zolitól, a barátoktól. Szégyenében csak a könyvtárból mert köl-

csönözni, válogatás nélkül. Falta a lapokat, Borgestől Chandlerig, Beniczkyné Bajza Lenkétől Jack Kerouac-ig. Legtöbbjüket alig értette. Milyen csodálatos lesz, gondolta, ha majd egyszer Zolival egy az egyben vitatkozhat, és ő elismeri a tudását.

Zoli néha napokra eltűnt, telefonon sem jelentkezett, de mihelyst újból találkoztak, bocsánatot kért, és levetközte magabiztosságát, amíg megbizonyosodott, hogy Etel továbbra is rajong érte.

– Kié ez a férfihang, amely annyiszor keres? – kérdezte egyik nap az apja. Hiába várta, hogy Etel önmagától elmondja.

– A barátomé – vágta rá.

– Meg szeretném ismerni.

– Rendben – válaszolta rövid gondolkodás után. – Holnap fölhozom.

Napokig kérlelte Zolit. A kibúvók: még fölösleges, egyelőre nem akarja feleségül venni Etelt. Etel majdnem felvisított örömében. Egyelőre? Tehát reménykedhet. Mégis elszólta magát ez a zárkózott barlangi medve.

Kopor Ferenc tőle szokatlan szívélyességgel fogadta és ültette le a nappaliban Zolit. Még Etel is meglepődött ezen a majdnem természetes udvariasságon. Itallal, cigarettával kínálta, az anyja tésztával. Zoli egykedvűen figyelte a nyüzsgést. Mintha én lennék a főügyész csemetéje, gondolta. Etel mindent elmesélt a szüleiről, és ő azonnal megérezte, hogy ez alig illik a kialakított képbe. Túl émyegős a máz.

Az apa lekezelő modora megnyugtatta volna. Akkor legalább tudja, utálatukat kimutatva nem fognak belekotorni az ő kapcsolatukba.

Kopor alaposan lekáderezte Zolit. Fogcsikorgatva, de udvariasan válaszolt. Megvolt az a jó tulajdonsága, hogy igyekezett a humoros oldaláról fölfogni a dolgokat. Kimondottan szórakoztatta a színjáték. Etelnek viszont idegesen villogtak a szemei, mert félt, hogy apja teljesen elriasztja Zolit.

Amikor kikísérte, igyekezett mentegetőzni, de Zoli csak legyintett. Ő erre fölkészült lelkileg.

Néhány nappal később az apja hívatta Etelt a dolgozószobájába.

– Ülj le, kérlek, beszélünk kell – és rágyújtott. Mintha az ügyfele lennék, gondolta Etel, aki lesi a szavait, mozdulatát, hátha valami biztatót fedez föl.

– Igazán megnyerte a tetszésemet a barátod – folytatta. – Komoly, intelligens fiú, nagyjából mindenhez hozzá tud szólni, ami ritka erény a mai fiataloknál.

Hosszú, hülye bevezető, ilyenkor pumpolja az ügyfeleket.

– Ám mindezek ellenére azt tanácsolom, keress valakit, aki jobban illik hozzád.

– Nem értem.

Pedig nagyon is jól értette, csak idegesíteni akarta az apját. Mert érdekes módon eddig sohasem *ültek le beszélgetni*. A papa itthon is szereti tanulmányozni a peres ügyeit, magyarázta az anyja. Attól még ráérhetne, gondolta.

– Nézd, kislányom, TE nem fecsérelnél az idődet ilyen... kellékesre, gondolnod kell a jövődre.

– Egyelőre nem megyek férjhez!

– Természetesen. Most csak beszélgetünk erről-arról. Félreértesz. Nincs szándékomban eltiltani téged Zoltántól...

– Azt próbálnád meg!

– De valahogy jobban megválogathatnád... hogy is fejezzem ki magam... kit engedsz közel magadhoz.

Etel megnyugodott. Vajon a papa mennyit gyakorolta ezt a tükör előtt? Tárgyalóteremben érezte magát, ahol ronggyá csavarhatja a szavakat. Lényeg a hangzatosság. Legszívesebben beleröhögött volna Kopor Ferenc pirosra borotvált arcába. Hogy megfizessen a könyvek mellett semmibe szórt évekért. És az ő gyengesége? Akarata? Amely csíra maradt a falanszter ellenére is. Hiába vádolja az apját, ő a hibás. Tépve, rúgva, taposva, de neki kellett volna odacsapni. Ez Zoli hatása.

– Az én pozícióból eredően – folytatta az apja – egyesek örömet csámcsognának azon, hogy a lányom kellékessel barátkozik. Már így is röhögnek a hátam mögött, hogy harmadszorra sem jutottál be, és ráadásul az a pincérkedés...

– Úgy érted, apa, hogy hátráltatlak az előmenete-

ledben? – kérdezte gúnyosan, mert lassan felfogta, hogy ez nem csupán *beszélgetés*.

– Nem, nem, félreértesz!... De mégis, az én helyzetemben eléggé komikus...

– A főnököd lánya is elhasalt a felvételin.

– Igen, de ő nálunk dolgozik az irodában, te viszont megtagadtad a fölkinált...

– Szóval lehetek tökhülye is, ha nálatok manikűrözök naphosszat, akkor el vagyok ismerve, és felsőbb körökbe juthatok. Netalán valamelyik fiatal ügyvédecské is feleségül vehet, ugye?

– Teljes mértékben félreértettél, kislányom – magyarázta erőtlenül, mert semmi sem alakult úgy, ahogyan ő azt előre eltervezte. Remélte, hogy Etel megunta a pincérkedést és most kihasználja az alkalmat, hogy megkérje őt, segítsen elmenni onnan. – Nem muszáj nálunk dolgozz. Mondd meg, mit szeretnél, és én igyekszem elintézni.

– Elintézni, azt tudsz...

– Tessék? – kiáltott föl tehetetlenségében.

– Semmi, apa.

– Léteznek bizonyos társadalmi szabályok... amiket leginkább nekünk... neked...

– Hagyd, apa – és fölállt. – Ígérem, hogy Zoli nem jön többé ide.

Elmosolyodott. Végre egy részeredmény. A hangsúlylyal lövellt szálka hatástalan maradt.

– Örülök, hogy ilyen okos kislány vagy.

Etelhez lépett, és megcsókolta a homlokát.

Másnap mindent elmesélt Zolinak.

– Akkor vége? – kérdezte bizonytalanul, mert félt a szülői hatástól. Ingatagnak ismerte a lányt. Pedig örült volna, ha megszabadul Eteltől. Émelygett a Kopor familiától, és ebből nem rekeszthette ki Etelt sem.

– Hülye. Elköltözöm otthonról.

– Ne marhászkodj, az lehetetlen.

Félt, hogy majd őt okolják, ő lesz az ártatlan gyermek megrontója.

– Fenét. Már rég készülök rá. Figyelj ide! Föladok egy újsághirdetést, hogy albérletet keresek, és a te telefonszámodat írom bele. Ha vállalod az ügyeletet.

Zoli gondolkodott.

– Ne érts félre, nem azon spekulálok, hogy segítsek-e vagy nem, de az apád agyonvág, mielőtt összecsomagolnál. Gondolj a kényelmedre, a kitaposott hétköznapiakra.

Ez most vajon mit jelent, gondolta Etel. Zoli félti a saját kényelmét? Hogy őt bármikor leakaszthatta?

– Én élni akarok, de az otthoni protokoll mellett lehetetlen. Alig várom, hogy fizetést kapjak és dirigáljam az életemet.

Arra te képtelen vagy, gondolta Zoli, de hallgatott. Etel soha életében nem alkudott le ötven banit a zöldség árából a piacon. Ha elköltözik, mindent egymaga kell intézzen, Etel helyett. Pesztraság hiányzik neki? Mert azért sajnálja a lányt. Egyelőre kivárja, merre hullámszik a kapcsolatuk. Hátha váratlanul megoldódik.

– De az apád...

– Felnőtt vagyok, még a rendőrséggel sem vitethet haza... Szeretlek! – suttogta és belekarolt Zoliba.

Zoli szabadnapot kért, és a telefon mellé telepedett. A délutánig beérkezett címeket este fölkeresték. Harmadnapra találtak is megfelelőt az új lakónegyedben. Hatodik emelet, külön bejáratú szoba, havi ötszázért.

Amíg mászkáltak egyik címtől a másikig, próbálta lebeszélni Etelt az elköltözésről, de hiába. Mert akkor neki is hazudnia, bujkálnia kell. Mire fölfedezze ő Etel kamaszos lázadozását a saját szülei ellen? Legszívesebben szakított volna Etellel. Pedig, olcsó közhellyel, a szüleit senki sem válogathatja meg. A sajátjait hozta föl magában ellentétként, akik sohasem szóltak bele, kivel barátkozik. Megelégedtek annyival, hogy bejelentette, hova megy, kikkel, meddig marad. Aki neki megfelelt, ők is elfogadták. Ritkán vitte, hívta Etelt magukhoz. Úgy gondolta, csak azt a lányt fogja sűrűn bejáratni, akit majd feleségül is vesz.

Etel kifizette a havi lakbért, és egy délelőtt, amikor egyedül maradt, Zoli két bőröndjébe csomagolt, majd taxit rendelt. Az asztalon cédulát hagyott: „Albérletbe költöttem, ne keressetek, úgysem találtok meg. Várom, hogy szokjátok a gondolatot. Hamarosan telefonálok, és akkor beszélgethetünk. Etel.” Tudta, hogy az apja *n e m* keresi

a Fenyőerdőben, nehogy ismerőssel találkozzék, miközben a lányával alkudozik.

Mivel ő volt a legfiatalabb, és talán a legszebb is, Guszti gyakran hívta föl a szobába. Olyankor rengeteget ittak, hajnalban kóválygott haza. De félt nemet mondani, pedig rég megelégte a Gusztival elkínlódott érzelmentes szeretkezéseket.

Talán ha Zoli rámenősebb, lett volna ereje nemet mondani, de a fiú sohasem próbálta vetkőztetni. Nehogy elriasszon, gondolta Etel. Ő sem kezdeményezett.

Zoli nem sejtette, hogy létezik egy *Guszt*i. Ő csupán kiéheztetni akarta Etelt, hogy aztán könnyörgés nélkül, ujjpattintásra bármikor megkapja.

Tíz nappal az elköltözése után hazatelefonált egy este. Az apja emelte föl a kagylót.

– Mi ez a móka, kislányom? – kérdezte erélyesen, pedig remegtek a lábai a boldogságtól, hogy a lánya távbeszélésre méltatta.

– Ez nem móka. Elköltöztem, hogy a magam életét éljem.

– Az korai lenne... Anyád magánkívül van, alig eszik, marékszámra nyeli a nyugtatókat, altatóval fekszik.

– Sajnálom.

– Ez minden?

– Most mit kívánsz tőlem? Remélem, lassan beletörődik.

– Hol vagy?... Gyere haza... Anyád azóta is könnyörög, hogy menjek be a Fenyőerdőbe... de úgy gondoltam, mindannyiunknak egészségesebb, ha eltitkoljuk.

– Gyere haza, drága kislányom! – tépte ki anyja a kagylót férje kezéből.

Etel sóhajtott, és pár pillanatig hallgatott.

– Jobb lesz így, anya... holnap meglátogatlak – és visszaakasztotta a kagylót, mert úgy érezte, azonnal igent mond.

Másnap délután hazament. Félt, hogy az anyai könnyek megingatják, de aztán sem a könnyörgés, sem a fenyegetés nem hatott. Legfeljebb annyira, hogy eloszlottak a kételyei. Egy óra múlva felállt és nyúlt a kabátjáért.

– Betartottam az ígéretem, eljöttem. Külön világban élünk, hagyjatok meg a sajátomban. Mert gondolom, azért jót akartok nekem. Ne haragudjatok rám. A címet följegyeztétek, majd alkalomadtán gyertek el. Sötétedéskor, és főleg inkognitóban, nehogy meglássanak. Szervusztok.

Zolival leginkább a városban találkozott. Házinénije kijelentette, hogy a háza nem kupleráj. Elfelejtette a fiatalságát, gondolta Etel, amikor ő is kilométereket gyalogolt egy félreeső bokorért.

Február végén állapotos maradt. Pontosan úgy érezte magát, mint öt évvel ezelőtt, amikor átrohant a piroson, és a kocsi milliméterekre tőle fékezett. Akkor ijedtében az aszfaltra zuhant, percekig rángatózott a villamosmegálló korlátjába kapaszkodva.

Estéknként ült a szobájában, és zokogott. Ezekben a napokban Zoli, szerencséjére, valami szimpozionra utazott az ország másik végébe. Etel képtelen lett volna eltitkolni. A vendéglőben csak lézengett, elejtette a poharakat, tányérokat.

Hárman maradtak a fürkében. Etel a folyosóra lépett, a korlátra könyökölt, és hunyorogva figyelte az elsuhanó póznákat. Aztán behunyta a szemét, mert megfájdult. Sörre szomjazott. Félmeztelen férfi hamvas üvegekkel jött a resti vagon felől.

Amikor Zoli visszatért, már megnyugodott. Azzal vigasztalta magát, hogy majd csak lesz valahogy, de ameddig lehetséges, titkolja.

Zoli, távol a szerelemtől, elsiklott az apró változások fölött Etel viselkedésében. Ha föl is figyel, maximum megrándítja a vállát. Érzékenyebbé, idegesebbé vált, kismamáknak szóló könyvet felejtett az asztalon, és elvéve mesélt a munkájáról.

Zoli természetesnek vette, hogy Etel fölajánlotta, töltsse vele az éjszakát. A házinéni a lányánál aludt. Nem akarta Zoli nyakába varrni a gyereket, ahhoz túl szerette. Élvezetre vágyott. Pedig a hónapok még kijöttek volna. Félt, hogy elveszítheti, ha nem fekszik le vele.

Három hét is eltelt, mire Guszti ismét intett neki, hogy siessen föl, és a kezébe nyomta a kulcsot. Kétujnyi sem maradt az üveg fenekén, amikor Guszti átfogta Etel vállát, és gombolni kezdte a blúzát. Hirtelen föl pattant:

– Gyerekem lesz! – kiáltotta, és megállt előtte csípőre tett kézzel.

Guszti dermedten ült, aztán lassan fölemelkedett, rámeredt, és lekent neki két pofont.

– Hülye!... Hát megvert engem az Isten ilyen kezdővel! Miért nem vigyáztál magadra?! – ordította, és rohangászni kezdett a szobában. – Ha tudom, hogy ilyen féltégla vagy, le se köplek!

– Hallgass! – dobbantott.

Guszti széleset legyintett, majd a fotelba esett.

– Tönkre akarsz tenni?... Nekem feleségem és két gyerekem van!

Etel sírt.

– Most mit bögsz?! Sírtál volna, amikor először följöttél! Pont olyan hibás vagy, mint én. Sőt!

Percekig csendben ültek, Guszti is lehiggadt.

– Szerezz három lepedőt, elviszlek egy orvoshoz.

– Soha, érted, soha! – kiáltotta önkívületben. Megbánta, hogy szólt.

– Ugyan! Semmiség az egész, más is túlélte.

– Nem!... Soha!

Lassan hátrált az ajtó felé, aztán megfordult, és kirohant. Szinte hazáig szaladt. Bezárta az ajtaját, levetette magát az ágyra, és fuldokolva zokogott.

Két napig hiányzott a vendéglőből. Azt hazudta a házinénijének, hogy fáj a gyomra. Guszti sem érdeklődött telefonon.

Saját magának ártott, hogy elmondta Gusztinak. Mit várt tőle? Gyöngédséget, felelősséget? Legszívesebben miszlikbe marcingolta volna önmagát. Hát neki MIN-DENT a saját bőrén kell megtanulnia? Annyi *tanmesét* hallott a pincérektől, barátnőktől, és mégis. Bíróság útján szerezzen apát a gyerekek? Netalán a saját apját kérje ügyvédnek? Kopor Ferencet a tárgyalóteremből vinnék a temetőbe. Ő azt hitte, hogy ilyen alkalmi sze-

retkezésektől nem maradhat állapotos. És mindjárt a leg-
elején!... Alig kilenc hónap alatt kell valamiféle fel-
tétéleket előteremtenie annak a fiúnak. Érdekes, fiút
akarna... Egy olyan kis pöcsöst. Pedig ki tudja azt elő-
re? Lehet, hogy lánynak születik... Valakinek sürgősen
ki kell tárulkoznia, másképp megbolondul a magába foj-
tott tehetetlenségtől.

A kaparástól rettegett. Tudta, milyen szövődmények-
kel járhat. Most olvasott róla. Inkább megszüli. Az apja
biztosan agyonvágja. De mi köze hozzá? Örüljön, hogy
nagytata lett. És a barátok? Zoli? Azonnal elhagyná.
Ebből iszonyú botrány kerekedik. És ki segít?

Keserves napokat, heteket szenvedett át, de valami-
lyen különleges ambícióval, ügyesen színészkedett, és
Zoli semmit sem érzékelt. Ez megnyugtatta. Úgy érezte,
most bármire képes, hogy megtartsa Zolit.

Szüleivel telefonon érintkezett, akkor is inkább az
anyjával. Voltak olyan periódusai, amikor mindent el sze-
retett volna mondani neki, de utolsó pillanatban min-
dig meggondolta. Apja kitagadottként kezelte, mintha
légbuborékként keringene a város fölött. Kollégái pedig
voltak annyira tapintatosak, hogy ne kérdezősködjének
a PAPÁ-ról.

Zoli barátja születésnapra hívta őket. Az első pohár
feloldotta az utóbbi hetek feszültségét. Rég szórakoztak
együtt. A hangulat fokozatosan emelkedett, körülbelül
fordított arányban az üvegek alján maradt konyak meny-
nyiségével. Hajnalban, amikor a társaság már alaposan
elkenődött, Zoli a fülébe súgta, hogy kívánja, és átve-
zette a szomszéd szobába. Egy pillanatig ellenkezni akart,
de aztán eszébe jutott, hogy neki már úgyis mindegy.

Kivirágoztak a fák. Egyik esős délutánon a szülei
csöngettek. Házinénije az anyjához ment a kórházba, így
egyedül maradt a lakásban. Fagyos tekintettel vonultak
Etel szobájába.

– Megelégtük a kiruccanásodat! – krákolta az ap-
ja száraz erélyességgel. – Most azonnal összecsomagolsz,
és hazajössz. Az autó a ház előtt. Megvárunk.

Etel fölnevetett.

– Na, ez jó! Eszetekbe jutottam?!

– Az apád vagyok, egyelőre én parancsolok neked! Eddig eltűrtük, hogy megszegyenítettél minket, sárba tiportad a család ősi nevét, de megelégtünk a komédiát... Gondolom, kitomboltad magad, megismerted ezt az életet is, de legyen elég belőle, hazajössz!

– Nem megyek.

Halkan mondta, mert az apjával csak így boldogulhatott.

– Megörültél?! – ugrott fel az anyja.

– Bella, kérlek, csak nyugodtan – de alig győzte legyűrni az indulatait.

Etel csupán sima látogatásra számított, de amikor megtudta az okát, élvezni kezdte a helyzetet.

– És miért csökönyösködsz, ha nem vagyok indiszkrét?

– Egyszer már letárgyaltuk, de megismételhetem. Mert ez az életforma tökéletesen megfelel. Megelégtetem a beskatulyázott életemet. Szerintem erről fölösleges tovább vitatkozni.

– Hát mi beskatulyázunk téged?

– Igenis, be. Hagyd az ellenérveidet, apa, tudom, hogy mindent megadtatok, csak a számat nyitottam ki, de most is megvan mindenem.

Az apja fölkapta a fejét.

– Persze ez a MINDEN véletlenül sem azonos a te MINDEN-eddel.

Etel hazudott most, de védeni akarta az igazát, és nem legyőzöttként hazatérni. Hogy aztán olcsó adut lökjön szülei ölébe. Fizetése a létminimumát fedezte, a nagybetűs boldogság pedig, amelyről annyit álmodozott, hasonlított a pénztárcájához. A váratlan terhességgel még az anyai ösztön sem fejlődött ki benne. Úgy gondolta, inkább vállalja a banizgatást, semmint otthon hallgassa az Ariadne-fonalnyi kioktatást. Ráadásul Kopor-büszkesége is meggátolta.

– Egyértelmű választ kérek, mert nincs idegem vitázni veled: jössz, vagy maradsz?

– Maradok!

Azonnal válaszolt, hogy meggyőzőbb legyen.

Apja lehunyta a szemét, az anyja pedig odaugrott, és magához ölelte lánya fejét.

– Drága kislányom, hát már nem szeretsz?... Ezt érdemlem én?

Etel felállt.

– Mindkettőtököt továbbra is szeretlek, de jobb lesz, ha külön élünk. Bármikor szívesen látlak benneteket, bármikor szívesen hazamegyek. Ti fogjátok eldönteni, mennyire tárjátok ki az ajtót.

– Menjünk, Bella.

Kivonultak a szobából. Mintha az egy fertőzött, bűnös tanya lenne, ahova valami marcona kéjenc hurcolta a lányukat, és ők csupán egy rácson keresztül láthatják Etelt. Havonta egyszer. Kopor elhatározta, hogy titokban fölkeresi Etel házigazdáját, bemutatkozik, és ellenszolgáltatás fejében megkéri, hogy figyelje a lányt. És jelentse, ha gyanús alakok jelennek meg.

Két hétre elfelejtették egymást. Végül Zoli unszolására hazalátogatott. Zoli továbbra is hadakozott Etel elköltözése ellen, még akkor is, ha őt udvariasan kinézték a házból. Néha pont emiatt szakított volna, de félt nyíltan bevallani, és más okot egyelőre nem bányászott elő. Meg aztán valahogy jobban vonzódott Etelhez, mint előző barátnőihez.

Eleinte Etel szinte napokra megfeledkezett az állapotról, lekötötte Zoli, az otthoni acsarkodások. Most, hogy hamarosan gömbölyödni kell, egyre idegesebbé vált. Még mindig tanácstalanul lézengett, földöntúli szikrára várva.

Úgy indult el Zolihoz, hogy mindent bevall. Amint leült, elbizonytalanodott, féltette a szerelmüket. Túl erőtlenséghez.

Gusztai alig szólt hozzá, akkor is veszekedett vele mindenért, mert reszketett a botránytól. Áprilisban elkéredzkedett Gusztitól öt napra. Az csupán bólintott, és elfordult.

Zolival elhitette, hogy rokonlátogatásra utazik vidékre, siet haza.

A vonat száguldott a nyílegyenes pályán. Etel behúzta a függönyt a nap vakító sugarai elől. Közeledtek a tengerparthoz. Megunta az olvasást.

Az állomás nyüzsgött, a tömeg lépésben hullámozott a kijárat felé. Etel csak jó félóra múlva csípett el egy taxit.

A szálloda bejárata szinte elveszett a két autóbussznyi turista között.

– Bene Tibort keresem – lépett a portás elé, aki előbb végigmérte, majd egy párnázott ajtóra mutatott.

Tibor még az iskolában udvarolt neki, de már két éve nem találkoztak. Kopogott, és benyitott.

– Etel! – ugrott fel az íróasztaltól, és átölelte. – Hát, hát nem találok szavakat!... Ezt a meglepetést!

Etelben hirtelen csökkent a feszültség. Minden attól függ, mennyire örül nekem, gondolta a taxiban. Kiszarjad az önbizalma. Hangulati ember volt, azonnal ráragadt a másik vidámsága.

– Ül le, mesélj, hogy pottyantál ide ilyen váratlanul? Írhattál volna!

Etel elmosolyodott Tibor zavarán, aztán mélyet lélegzett:

– Hozzám jöttem, hogy segíts.

– Nincs hol lakjál, ugye? De ez a legkevesebb, neked bármikor keríték üres szobát.

Vajon még mindig szeret, gondolta Etel. Túl buzgó az öröme. Visszasüllyedt a jelenbe.

– Másról van szó... Sokkal komolyabb.

– Azt most már látom rajtad – válaszolta rövid szünet után.

Ha nem bókolt, akkor tényleg léteznek valami szálak közöttünk. Nagyon figyel a mozdulataimat.

– De többet egy szót sem! Felmész a szobádba, le-tussolsz, addig én elhelyezem ezt a csoportot, és majd lehozlak ebédelni. Akkor mindent kitálalhatsz, rendben?

Bólintott, felállt. Mosolyogni próbált, de erőltetettre sikerült. Tibor rábízta a helyettesére, majd hirtelen eltűnt az idegesen toporgó vendégek között.

Másfél óra múlva Tibor kopogott, és belépett a szobába. Etel hanyatt feküdt az ágyon.

– Végre megszabadultam! Hölgyem! – bokázott az

ágy mellett. – Szíveskedjék belém kapaszkodni, hogy levezzem az ebédhez! – és elnevette magát.

Semmit sem változott, gondolta magában Etel, miközben a cipőjébe bújt, és Tiborba karolt. Ugyanolyan vidám, kedves és udvarias. Ezt imádta benne az iskolában is. Az én grállovagom, csicseregte a barátnőinek. Tibor két évvel volt idősebb, modorosságát apjától örökölte. Az örökké nevető gumiarc alatt reszkető gátlások mindig fölülkerekedtek a döntő pillanatokban.

– Mehetünk.

A vendéglő zsúfolásig megtelt, ők az ablak mellé telepedtek. Evés közben közös ismerőseikről beszélgettek, a bornál viszont Tibor rákérdezett, mert Etel nyugtalanul fészkelődött. Részletesen elmesélt mindent.

– És miben segíthetek én?

Etel a tenyerére támasztotta a homlokát.

– Júniustól szeptemberig tőlünk is sok pincér jön segíteni ide. Elintézem, hogy hozzád kerüljek... Itt akarom megszülni a gyereket – tette hozzá halkán.

– Itt??... De...

– Hogy anyámék ne avatkozhassanak bele.

– Bolondság volt elköltözni.

– És ezt pont te mondd, aki annyira jól ismered őket!

Tibor széttárta a karját.

– Otthon apám képes kaparásra hurcolni, csak ne-hogy... á! – és legyintett.

– Nem lesz ez így jó. Észreveszik, hogy állapotos vagy, kérdezősködnek, elterjed a híre... Ez képtelenség!

– Mikor már nagyon látszik, eltűnök... hozzád költözöm... csak papíron fogok dolgozni.

– Látom, komoly haditervet dolgoztál ki. De a gyereket be kell jelenteni otthon is, kell majd papír a kórházból... ez örültség! A huszadik században lehetetlenség titokban gyereket szülni! Előbb-utóbb kiderül. Orvosnál se jelentkeztél, hogy nyilvántartsanak, ugye?

Etel bólintott.

– Mindent elrendezek, ne törődj vele. Téged kihagy-lak, ha ez a baj.

– Látod, alig ismersz... Maga a tény, hogy titok-

ban... és ha komplikációk lesznek? Ott nyúlsz ki! Nem, nem! És Zoli? Azt képzeled, feleségül vesz? Fenét!

– Szeret engem!

– Persze hogy szeret, amíg át nem rázod. Azt képzeled, hogy becsengetsz hozzá, és az asztalra teszed a gyereket? Mi? Akár egy cukrászdában rendelt tortát? Olyan férfi még nem született. Ha egyedül hordod a TERHET, neki az a gyerek idegen lesz! Gondolkodj az ő eszével. Ne játszd meg az áldozati anyamajmot. Világos?

Vége, gondolta Etel. Tibor sem segít. Kábultan figyelte a feléje csapódó szavakat. Ennyire betokosodott volna Tibor? Vagy csupán kioktatja, mielőtt segítene? Átvette a majdnem harmincasok tespedő modorát? Hirtelen visszazökkent. Neki küzdenie kell.

– Ő meg fogja érteni.

– Gondolod te. Melyik férfi szereti, ha átejtik a nők? Már csak büszkeségből is elhagy, nehogy a barátok ujjal bökjenek rá, hogy né, a balek.

– A hónapok kijönnének.

– A nyakába akarod varrni?!

Hangja durva és vádló lett. Kibuggyant belőle a férfiszolidaritás, gondolta Etel.

– Nem, azt már nem!

– Hej, Etel, Etel, vajon mit akarsz? Megszülnéd, de titokban, aztán fölbukkansz vele, mintha a gólya potytyantotta volna, ráadásul azt is elvárnád, hogy Zoli a nyakadba ugorjon. És ki fog rá vigyázni? Talán a kedves nagymama? Értsd meg, Etel, ez abszurdum! Nyíltan vállalnod kell, ha már így történt.

– Akkor árvaházba adom! – tört ki, aztán lehajtotta a fejét. – Jaj, mit beszélek!

– Figyelj rám! Főösleges bujkálnod, úgyis kiderül!

– De az apám...

– Azért költöztél el otthonról, mert a saját életedet akartad élni. Rendben. Akkor miért félsz tőle?

– Tudod, hogy messzire ér a keze.

– Mellőzd a közhelyeket. Mit csinálhat?

Etel megitta a borát.

– Valami érthetetlen nekem: mire való ez a nagy

titkolózás, amikor úgysem tűnhetsz el a gyerekek örökre?

– Ezek szerint hiába jöttem?

– Bolond. Segíteni akarok.

– Biztos talapzatot akarok magunknak. Állást, lakást, aztán hazamenni a gyerekekkel. Hogy SENKI se taposhasson el. Mint egy utolsó kurvát, aki porontyot csináltatott magának.

– Egyedül neveled föl? Apa nélkül?

– Ajánlj jobbat. Gusztit hívjam keresztapának? Vagy Zolit?

Etel nem értette, miért vallatja őt Tibor. Tanácsokért, kioktatásért fölösleges volt hétszáz kilométert utaznia. Úgy képzelte, hogy Tibor eunuchként, kíváncsiság nélkül segít. És megelégszik azzal, amit ő elmesél.

– Szerezz nekem vonatjegyet. Holnap hazadöcögök.

– Mondtam, hogy segítek.

– Akkor minek kínoz?

– Ez nem kízás. Álomkórosként, céltalanul bolyongsz, megzavarodtál a lehetőségtől, hogy döntened kell. Ez most nem ruhavásárlás, hogy jaj, melyiket válasszam, az egy vagy a két gombosat. Vagy mindkettőt.

– Itt szülöm meg.

– Ahogy akarod – mondta Tibor lehiggadva. – Elhatároztad, segítek... Mégis, ilyen felelőtlenül!... Akár egy csitri, aki csupán a barátnőjétől és a filmekből ismeri a szexet... Jó, hallgatok.

– Rendes vagy – és megszorította Tibor kezét. Etel a szobájába ment, Tibor újabb csoportot fogadott a szállodában.

Tibortól is ugyanazért tiltották, mint most Zolitól. Rangon aluli, egy villanyszerelő fia. Fél év alatt elűzték a háztól. Etel szerette, de az apja meggyőzte. Tibor *búcsúzól* kitalált Kopornak, hogy akkor megfelelt, amikor kapcsolót vagy csapot kellett javítani a házban, most pedig derogál a személye, és nehogy egyszer lepottyanjon a polcra, mert odaveri a seggét. A házigazda pulykavörösen kapkodta a levegőt és mutatta az ajtót. Azt *ánelintézte* Tibornak, hogy hibátlan írásbeliket követő-

leg is a vonal alatt találja a nevét, amikor felvételizett az egészségügyi líceumba.

Etel pár év múltán bocsánatot kért Tibortól. Tibor bólintott, megcsókolták egymást, de már semmit sem lehetett visszafordítani. Azóta jó barátok.

Délután a parton sétáltak. Etel, hogy végre kiadhatta magából a feszültséget, sokkal felszabadultabban viselkedett. Vacsora után táncoltak, majd mezítláb taposták a fövényt, hallgatták a hullámok csapkodását. Előbányászták a régi barátokat, osztálytársakat. Éjfélre értek vissza a szállodához.

Másnap Tibor kikísérte az állomásra.

- Akkor júniusban jövök.
- Minden rendben lesz – mert semmi más nem jutott az eszébe.

Megcsókolták egymást, Etel fölszállt a vonatra. Kifutottak az állomásból.

3

Ahogy hazaért, fölhívta Zolit.

- Most érkeztem, délután várlak.

Betelefonált Gusztinak, hogy másnap dolgozna. Gyere, felelte, és lecsapta a kagylót.

Érezte, hogy már képtelen sokáig hazudni Zolinak. Hihetően színészkedett, de rettegett, hogy egy érzékeny pillanatban összecsziklik, és mindent bevall. Akkor pedig vége.

Zoli négy óra felé csengetett, Etel a nyitott ajtóban a nyakába borult. Egyedül volt a lakásban.

- Gyere beljebb, úgy hiányoztál!
- Te is...

Ösztönösen válaszolta, de legszívesebben már indult volna haza.

- Kívánlak – súgta a fiú fülébe.

Zoli hirtelen megbolydult, szorosabban ölelte magához Etelt. Lassan az ágyra dőltek.

Hatkor Etel kihajtotta Zolit az ágyból, mert a házinéni haza kellett érjen.

Vodkát töltött, hogy fölszabaduljanak a rejtett erőforrásai, és MINDENT bevallhasson.

– Meghíztál? – kérdezte Zoli, miközben a cipőjébe búj, és a meztelenül sétálgató Etelt figyelte.

Mintha hálóba kötve egy dézsa forró vízbe süllyesztették volna. Célzás lenne *Mit képzelsz, átejthetsz* helyett?

– Lehet. Jól hizlaltak a rokonok – és kényszeredetten vihogott.

Zoli megelégedett a válasszal. Ismerte Etel hiúságát, maximum egy hét alatt leadja magáról a felesleget.

Etelnek befagyott a bátorsága. Beszaladt a fürdőszobába, és a kád szélére ült. Vajon tényleg észrevett valamit? Azt ő is látta, hogy gömbölyödött, de egyelőre belefér a hízás kategóriájába. Zolinak meg nincs nőgyógyász szeme, hogy kapásból megkülönböztesse a kettőt. Ezentúl nem szeretkezhetnek.

Hosszasan fésülködött. Nem, nem sejthet semmit, nyugtatgatta önmagát, és próbálta előkaparni egykedvű hangulatát.

– Ma hívatott az igazgató – lépett a szobába.

Zoli ránevetett:

– Mindig megszépülsz utána.

Etel Zoli ölébe huppant.

– Kösz. Szóval hívatott a diri, és bejelentette, hogy szezonra a tengerre küld dolgozni – hazudta, mert remélte, hogy végül csak elintézi. Ha idejében szól Zolinak, talán megpuhítja. Vallomás helyett inkább vállalta, hogy elrontja az estét.

Zoli grimaszolt, és az ablak felé fordult.

– Most haragszol?

– Miért, tapsikolnom kellene, hogy mit tudom én hány hónapig nem látlak?!

– Jól van, na, hamar eltelik. Amíg nincs képesítem, hiába ugrálok – és simogatni kezdte Zoli arcát.

– Na persze!

– Mit na persze?... Azt hiszed, én meghatódtam?!
...Értsd meg, hogy muszáj!

Megmondta, talán kiengeszteli Zolit, mire elmegy. Másképp megbolondul ott.

Zoli haragudott, hogy Etel pont a strandszezonra megy el. Ezért úgy érezte, unja a lány émelygős, anyáskodó modorát. Eszébe jutott, hogy még soha nem veszekedtek úgy istenigazából, habár ő néha nagyon rondán viselkedett. Etelről minden lepergett.

– Mikor indulsz?

– Június legvégén. Addig maradt majdnem két hónapunk, ezt kihasználjuk.

Zoli fintorogva bólintott. Lassan összegyűlnek azok a hiányzó okok a szakításhoz. Remélte, hogy ügyesen lepezze elégedetlenségét.

Etel biztos volt benne, hogy Zoli nem keres magán a *kpótmamát*. A képletet egyszerűnek képzelte: ő szerelmes, Zoli szerelmes, tehát a tornádót is átvészelnék. Még örült is, hogy Zoli magába fojtja az érzelmeit. Utálta a romantikától csöpögő fiúkat. Ő modern lány. Számára egy Tarzan–Edison–Travolta ötvözet az ideális.

– A szabadságod alatt leutazhatsz nyaralni. Szerünk lakást, a kaját meg én teremtem elő.

– Aha.

– Na, mit szólsz az ötlethez? Nyilatkozz!

– Ötletnek remek. Csakhogy a nyári szünetben átalakítjuk a színpadot, segítenem kell – hazudta, mert nem kívánta a felemás nyaralást. Etelnek úgyis csak minden második napja szabad. Addig ő lófráljon egyedül? Vagy segítsen ládákat cipelni?

Becsoszogott a házinéni. Zoli még maradt egy keveset, aztán temetési hangulatban távozott.

A következő napokban, hetekben igyekezett a lehető legtöbbször kicselezni a találkozásokat. Szerette Etelt, vagy inkább húzott hozzá, ezen ő sem gondolkodott. A vonzalom kevés volt ahhoz, hogy három hónap után majd ott folytassák, ahol abbahagyták. Mivel a nősülést a távoli jövőre tervezte, olyan hőfokon tartotta a kapcsolatát a mindenkori barátnőjével, hogy annak bármelyikük általi felrúgása ne okozzon különösebb *lelki traumát*.

Munkahelyre, családra hivatkozva próbálta elhalasztani a mozit, sétát, sörözést. Remélte, hogy a hátralevő időben összezsugorítja Etel rajongását, aztán ősszel csetintéssel szakít. Elkerüli a szokásos nagy jelenetet. Ad-

dig ráér fölépíteni az okokat. Sőt ha Etel földühíti, magyarázat nélkül szakít. Utóvégre mi jogon követelheti az érveket? Ha titkolózik, legalább eléri, hogy Etel önmagát hibáztatja. Gondolkozhat, mivel rontotta el a kapcsolatukat. Fölösleges vádakát hajigálnunk egymásra, mondja majd a lánynak. Egyelőre hiányzott a lelkiereje hozzá, őszig talán Etel is fölszed valakit a tengerparton. Ő sem apáca. Az lenne az igazi. Disznóság most elválni. Akkor egyértelmű, hogy a tengerparti pincéreskedésért. Hadd tépelődjék. Igaz, nem érdemli meg, de ő FÉRFINAK született, Etel pedig nőnek. És ez megszabja a viszonyokat. Patriarchális csökevény, ráadásul szadizmus. De hát ő mit tehet róla, ha ennyire belehabarodott az a leányzó.

Később eszébe jutott, hogy tulajdonképpen megvárhatná, tekintélye csorbítatlan maradna. De akkor Etel azt képzelheti, hogy feleségül veszi. Rendes lány, a szülei is kedvelik, ám Koporékat infarktussal szállítanak kórházba. Ő meg irtózik a zűrös családi viszonyoktól. Hátránnyal kezdeni...

Etel naponta vizsgálta a hasát a tükörben. Így meztelenül csak a hülye nem veszi észre, hogy állapotos. Azonnal megérezte, hogy Zoli kerüli őt, de hallgatott. Hátha beletörődik a pincéreskedésbe.

Csak olyankor hívta Zolit, ha a házinénije is otthon matatott, nehogy a fiú megkívánja. Egyúttal félt is, hogy emiatt szakítani fog. Az elmaradt szeretkezéseket igyekezett még mázosabb nyájassággal és figyelmességgel pótolni.

Etel egyik este hazalátogatott. Messziről látta, hogy a nagyszobában világít a csillár. Biztosan vendégek, gondolta, de azért a kapuig lopózott. A félig nyitott ablakon át meghallotta az apja főnökének jellegzetes, harsány röhögését. Undorában visszafordult.

Másnap telefonált. Az anyja emelte föl a kagylót, tömondatokat váltottak, bejelentette, hogy elutazik, csak vigyázz magadra kislányom, hangzott az intelem, vigyázok, anyu, válaszolta, és lecsapta a kagylót.

Pár nappal indulás előtt őszinteségi roham csábította Zolihoz. Csak annyit említene, hogy állapotos, biztos nem kérdezné, kitől. Amikor először szeretkeztek, Zoli meg-

kérdezte, hogyan védekezzenek. Majd ő elintézi, vágta rá. Soha nem védekezett, Guszti is azt hitte, vigyáz magára. Ő úgy képzelte, hogy első alkalmakkor nem foganhat. Tehát Zoli mindenképpen rájön, hogy hazudott neki, és otthagyja. Akkor inkább hallgat, a szerencsére bízza magát. De mi lesz szülés után?

Bement elköszönni a kollégáktól. Guszti látta az irodájából. Intett, hogy lépjen be.

– Mit akarsz csinálni?

Hangja ideges volt, közben Etel hasára bökött. Megrándította a vállát. Most mit magyarázzon?

– A kutyaúristenit neki, velem ne szórakozz! – csapott az asztalra. – Beperelsz?

– Nem – válaszolta halkán.

– Akkor nyögd már ki, mi a francot akarsz?!

– Megszülöm.

– Hülye... Hülye!... Hogy tönkretégyél, mi? Mondtam, hozzál pénzt, a többit elintézem, ha már ilyen süket kurva vagy!

Élvezte Guszti háborgását. Vajon hány éjszakán át forgolódott a bizonytalanságtól? Most is elkerülhette volna az irodáját. Legalább ennyivel fizessen.

Guszti egy székre vetette magát.

– Mindezt, hogy lásd, milyen úriember vagyok.

Veled ijesztették az urakat, gondolta Etel és majdnem fölnevetett.

– Azt hittem, azért bujkáltál, hogy elintézd a dolgot!... Megkérdezik, ki a gyerek apja!

– Ne nyűszíts. Sírba viszem a titkot – és rá sem nézett Gusztira.

– Azt hiszed, beveszem ezt a maszlagot?!... Tudom én, mire utazol!... Megszülöd, aztán bosszúból beállítasz hozzánk a poronttyal meg a drágalátos apáddal, hogy megjöttünk!... Nem, nem, aranyoskám! Megfosztom ettől az örömtől a mélyen tisztelt Kopor fámiliát! – ismét fölugrott.

– Elköltöztem otthonról... apámnak semmi köze hozzá.

– Csak képzeled!... Messzire ér a keze, főleg ha a csemetéjéről van szó. Ki tudja, kinek a segge végét akarják a helyembe rakni, és itt a nagy alkalom!

– Megszülöm. Jogom van hozzá.
– Jogod! A nőknek újabban mindenhez van joguk! Arra is, hogy tönkretegyenek egy családot! – hadonászott.

– Apám szinte kitagadott... A gyereket akarom, világos? Apuci!... És fölnevelem!

Sarkon fordult, és bevágta az ajtót maga mögött. Kint nekitámaszkodott a falnak, és behunyta a szemét. Remegett az idegességtől. Mit várt Gusztitól? A gyerekcsináláshoz két ember kell, ő volt a második. Vagy az első? Senki sem kényszerítette. Fizikailag. Esetleg a kíváncsiság, meg az ÉRETTSÉGI DIPLOMA. Egyszerűen elfogadta a *helyi szokásokat*. Más az apa, és más egy bírósággal kisajtolt gyerektartás. Majd csúfolni fogják az iskolában, hogy zabigyerek. Ez a kis utód megérdemelné Zolit.

Zoli előre kijelentette, hogy nem kíséri ki az állomásra, fölösleges búcsúzási aktust rendezni. Inkább eljön az indulás előtti estén. Alig beszéltek, Zoli megjátszotta a búskomort, Etel könnyezett, és megígérték, hogy gyakran írnak.

Kilenckor Zoli felállt, hogy indulnia kell. Etelnek sikerült öt percre visszahúznia.

– Ugye lejössz hozzám nyaralni? Két szép hetünk lesz!

– Majd meglátom, hogy sikerül elszabadulni a színháztól.

– Ígérd meg, hogy jössz!

– Ha csupán rajtam múlna, akkor megígérném ... Majd levelezünk, idejében értesítelek.

Zoli fölemelkedett. Ebben a pillanatban érezte először Etel hiányát. Mintha rég elutazott volna. Amolyan utánfutóként kezelte, akit bármikor lekapcsolhat. Most legszívesebben megígérte volna, hogy akár a jövő héten is levonatozik hozzá a tengerre. Férfiúi büszkesége visszafogta. Pedig Etel megérdemelné egy kiskanálnyi hitet a szerelmében.

Az előszobában hosszasan csókolóztak. Legalább egy simogatást jutalmul a konok ragaszkodásért. Hirtelen meggondolta, és zsebre dugta a kezét. Etel arca semmivé porladt az ökölbe szorított ujjak között. Szándékosan Gi-

zire koncentrált, akinek egy hete udvarolt, ösztönösen megpusztilta Etel homlokát, aztán kisurrant a lakásból. A lépcsőházban megkönnyebbülve nyújtózkodott, és ugrálva vette a lépcsőfokokat.

Etel lassan csukta be az ajtót. Az ágyra kuporodott. Talán már a gyerekek várhatják Zolit az állomáson.

Házinénijének előre kifizetett két hónapot, mert ha fölmondja a szobát, az utcára hordhatja a ruháit, összecsomagolt, és lefeküdt aludni pár órát.

4

Tibort nem értesítette, melyik nap érkezik. Minek fárassza, egyedül is odatalál. Az irodájában dolgozott.

– Szia! Megjöttem!

Tibor fölállt, megcsókolta.

– Semmit sem gondoltál meg?

– Nem!

– Akkor következő a helyzet: egy ideig a szállodában laksz, amíg nem lesz feltűnő az állapotod. Amikor itt abbahagyod a munkát, átköltözel a házamba, és ott várod ki a... végét.

– De...

– Semmi de! Így a legjobb! Papíron továbbra is úgy szerepelsz, mintha itt dolgoznál. Ha ez a baj.

– Köszönöm.

Másnap Etel már dolgozott a szálloda vendéglőjében. Rendes társaságba került, örült, hogy Tibor alaposan megválogatta a személyzetet. Igaz, a fokozott tempó miatt alig maradt idejük beszélgetésre, zárás után meg azonnal fölszaladt a szobába, ahol másik két pincérlánnyal lakott. A szabadnapokon is kerülte a többieket. Elfogadták zárkózottságát.

Másfél hónap után Tiborhoz költözött, mert akár mennyire bő köpenyt hordott is, látszott, hogy állapotos. Mindenkitől külön elbúcsúzott, mondván, hogy képesítés hiányában vándorolnia kell.

Tibor háza az utca legvégére épült, egészen közel a tengerhez. A kert felőli szobát kapta. Sötétedés előtt félt kilépni az utcára, nehogy a szomszédok meglássák. Sokat

unatkozott, az olvasástól megfájdult a szeme, Tibor késő délután ért haza. Esténként kiosontak sétálni.

– Valamit el kell mondanom, Etel – kezdte el egyik este. – A leendő menyasszonyomat még nem ismered, holnap elhozom.

Etel megtorpant, rémulten nézett Tiborra.

– Próbálj megérteni, tudnia kell, ki vagy, miért laksz nálam. Összeházasodunk...

– Tibor...

– Ne félj! – megszorította Etel kezét. – Margitban tökéletesen megbízhatasz, de nem titkolhatalak el...

– Igen, megértem – mosolyogni próbált. – De ha akarod, máshova költözöm, nem szeretném, ha miattam... szóval, ha csupán temiattad fogadna el...

– Badarság! Mindent el kellett mesélnem, hogy megértse a helyzetet, és még ő veszekedett velem, miért dugtalak el mostanáig.

– Én igazán nem szeretnék közétek állni.

– Hallgass! Hamarosan szülni fogsz, ezt ne felejtse el!

Egy homokbuckára ültek.

– Mégis, mit csinálsz a gyerekekkel?

– Megszülöm.

– Jó. Eddig világos. És aztán?

Etel hallgatott.

– Induljunk haza. Fázom – mondta aztán.

Attól fogva Margit gyakran jött, de csak olyankor, ha Tibor már hazaért. Kedves volt Etellel, leste az óhajait, ő viszont fölösleges harmadiknak érezte magát. Annak ellenére, hogy ezt soha egyetlen szóval vagy mozdulattal nem jelezték, örült Margitnak, de a helyzete fékezte a közeledést. Talán majd utána, gondolta Etel.

Órákon át bolyongott a sötétben a tengerparton. Legtöbbször sírva, elkeseredetten. Zolit kívánta, kicsit hozzábújni, suttogva beszélgetni, aztán együtt figyelni a gyerekek rúgkapálózását. Ő biztosan megoldaná a jövőjüket... Sajnos, a gyerek Gusztié. Pedig egyeznének a hónapok. Kell egy APA annak a szerencsétlen lénynek, aki teli optimizmussal bújik majd elő.

Zoli továbbra sem írt. A bizonytalanság meghatározta Etel hangulatát. Egyik pillanatban hazafutott volna, hogy

lássá, mi baj, a másikban pedig kétségbeesésében újabb könnyel áztatott levelet írt. Mert az lehetetlen, hogy csak úgy egyik napról a másikra elforduljon tőle. Talán beteg, vagy elütötte a villamos. Remélte, egyszer meglepetésként Zoli váratlanul betoppan, és akkor minden olyan lesz, mint régen. Aztán kapott néhány sort tőle, de csak barátokról, színházról írt. Válaszában Etel mindent bevallott, légipostával akarta elküldeni, hogy hamarabb megkapja, de utolsó pillanatban megijedt, és ösztépte a felbélyegzett levelet.

Egyre rosszkedvűbb, mogorvább lett. Tibor hiába kérdezősködött. Vidítani próbálta, de ő csak nézett tágra nyílt szemmel, és hallgatott.

Még otthon olvasgatott a szülésről, és remegni kezdett, amikor észrevette, hogy leereszkedett a hasa. Pedig csupán hét hónap telt el. Talán tévedett, gondolta, de szégyellt Margittól tanácsot kérni. Estéknént hiába hívták vacsorázni, a szobájában maradt, és merev tekintettel bámulta a semmit.

Két hét telt el. Délután elfolyt a magzatvíz. Tudta, hogy néhány órája maradt a szülésig. Remegve bőgött az ágyon. A kezdeti ambíciója kiszáradt.

Megjött Tibor és Margit. Jókedvűen szaladtak a házig. Ő magára zárta az ajtót. Elkezdődtek a fájdalmak. Hiába lélegzett mélyeket, zsebkendőket kellett nyomnia a szájába, nehogy sikítson.

Amikor kicsit enyhültek a fájdalmak, eloltotta a vilányt, és kisurrant a hátsó ajtón. Alig vánszorgott el a tengerpartig. Lerogyott a homokba.

Iszonyú fájdalmai voltak. Többször kiáltott, de a hullámok dübörgése mindent elnyomott. Folyt róla a veríték, és ahogy jobbra-balra hánykolódott, a finom homok beleragadt a bőrébe. Potyogtak a könnyei, Zoli, Zoli, ordította, gyere, fogd a kezem, gyere, gyere... Szája kicserepesedett, víziószerűen keringtek előtte a szülei, és mind azt hajtogatták, hogy úgy kellett, úgy kellett. Aztán Guszti röhögő pofáját látta a sötétben, amint lihegve rángatózott és harapott a semmibe, végül csorgó nyállal rogyott össze mellette. Etel ösztönösen arrébb kúszott. Guszti összegömbölyödve fetrengett, két kézzel szorította a saját combját.

Puhultak a fájdalmai, homokos kezével elmaszatolta arcán a hideg verítéket. Úgy érezte, belehal egy újabb rohamba. Semmilyen csillapítót nem hozott magával. Így szülnék az indián nők is, gondolta, félrevonulva. Iri-gyelte azok türelmét, erejét.

Feltápszkodott. Tántorogva indult vissza a házhoz. Többször elvágódott, térdét lehorzsolta. Szerencséjére senkivel sem találkozott.

Margit készülődött hazamenni. El akart köszönni Etel-től, de látva a sötét szobát, visszafordult. Elaludt szegény lány, gondolta.

Már majdnem a kapuhoz értek, amikor Etel zokogva kapaszkodott a kerítésbe. Úgy érezte, rögtön össze-esik.

Tibor rohant elsőnek, felemelte, hogy bevigye a házba.

– Kórházba vigyetek! – kiáltotta félájultan. Tibor beszaladt telefonálni a mentőknek. Margit leült a földre, és az ölébe vette Etel fejét.

– Nyugodj meg, azonnal túl leszel rajta. Kitartás!

– Nem bírom ki... nem bírom ki...

– Dehogynem! Te egy nagyon erős kislány vagy! Hajnal felé Etel fiút szült. Megtiltotta, hogy Tibor értesítse a szüleit. A keresztlevelet Kopor István névre állíttatta ki.

A szülészetről Tibor magához vitte őket. Addigra a bölcső is ott volt Etel szobájában.

Három hét múlva Etel hazautazott, hogy elintézzze a fölmondását. Guszti szó nélkül aláírta a papírt, az igazgató sem akadékoskodott. Zolinál nem jelentkezett, hanem összecsomagolt, és végleg Tiborhoz költözött, mert ott alkalmazták a szállodában.

Aztán albérletet keresett magának. Szüleinek annyit írt, hogy végleg itt marad, ha látni akarják, jöjjenek el. Zoli nyárvégi képeslapját a szemétkébe dobta.